

Єршова Н.Ю.

*к. е. н., доцент, професор кафедри економічного аналізу та обліку,
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»
м. Харків, Україна*

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

Сучасні тенденції розвитку окремих галузей свідчать про перспективи розвитку ресторанного бізнесу, оскільки рівень розвитку сфери послуг є одним з найважливіших показників розвитку соціально-економічного комплексу будь-якої країни. Формуючись під впливом складних економічних процесів, він відображає всю сукупність соціально-економічних проблем, їх динаміку і перспективи. Аналіз діяльності сучасних підприємств ресторанної сфери показав, що вони часто керуються прагненням досягнення оптимального рівня якості продукції та послуг. Це рівень, для якого є мінімальні загальні витрати на виробництво і використання продукції (експлуатація, споживання) за визначених умов. При цьому треба враховувати не тільки оптимізацію параметрів на вході (ресурси, технологічні параметри і т. п.), а й можливість зміни параметрів виходу - потреб ринка. Аналіз фінансово-господарської діяльності є одним з інструментів дослідження ринку і забезпечення конкурентоспроможності підприємств ресторанного бізнесу на сучасному етапі розвитку економіки, оскільки передбачає глибоке, науково обґрунтоване дослідження фінансових і господарських відносин, руху виробничих і фінансових ресурсів.

Підприємства ресторанного бізнесу одночасно виконують три функції, що зумовлює специфіку їх діяльності та ускладнює оцінку якості кінцевих результатів праці працівників, і в цілому, ефективність функціонування. Співвідношення між функціями виробництва, реалізації та організації споживання безперервно змінюється, і в умовах формування ринкових відносин

буде змінюватися під впливом різних факторів. У цих умовах буде безперервно зростати обсяг і асортимент послуг, що рівнозначно підвищенню соціальної ефективності підприємств ресторанного бізнесу. Це обумовлює специфіку проведення аналізу фінансового стану, що передбачає точне, всебічне, своєчасне дослідження причинно-наслідкових зв'язків економічних явищ і процесів з метою виявлення шляхів підвищення ефективності діяльності, показників фінансових результатів та загального фінансового стану і розробки планових заходів щодо їх реалізації.

При організації аналізу фінансового стану підприємств ресторанного бізнесу необхідно розглянути такі основні питання:

- суб'єкти і об'єкти аналізу;
- вибір організаційних форм його проведення стосовно до управління на підприємстві та розподіл обов'язків між працівниками;
- складання програми або плану проведення аналізу;
- інформаційне та методичне забезпечення аналізу;
- аналітична обробка даних;
- оформлення результатів аналізу;
- узагальнення результатів аналізу, подання висновків і пропозицій [1, с. 515].

У вітчизняній практиці методи і етапи комплексного фінансового аналізу різняться в залежності від підходу того чи іншого автора. Але більшість вчених рекомендують, що при комплексному фінансовому аналізі необхідна характеристика наявності, структури, розміщення, використання фінансових ресурсів і їх достатності [2, 3]. Якщо розглядати структуру комплексного аналізу фінансового стану в залежності від підходів зарубіжних авторів, то Д. Стоун, К. Хітчінг виділяють наступні етапи аналізу: платоспроможність, структура активів і пасивів, ділова активність, оборотність, ефективність використання капіталу, інвестиції.

Оцінку фінансового стану підприємств ресторанного бізнесу доцільно починати з аналізу динаміки і структури статей балансу. Значимим є показник динаміки валюти балансу за досліджуваний період, розрахунок частини оборотних та необоротних активів у складі активу балансу. Окремо аналізуються складові оборотних та необоротних активів, оцінюються їх зміни як у абсолютному так і у відносному виразі. За аналогічною методикою оцінюються складові пасиву балансу, їх зміни.

Аналіз платоспроможності та ліквідності підприємств ресторанного бізнесу проводиться на основі даних фінансової звітності та передбачає розрахунок коефіцієнтів абсолютної, швидкої та загальної ліквідності. Показники порівнюють в динаміці та з нормативними значеннями.

Оцінка фінансової стійкості проводиться за аналогічною методикою. Аналіз ділової активності спрямований на оцінку раціональності використання власних коштів підприємством. До основних показників можна віднести основні параметри оборотності. Чим вище швидкість обороту коштів в грошову форму, тим більше потенціал підприємства.

Аналіз коефіцієнтів рентабельності здійснюється за допомогою дослідження історичної динаміки зміни, спрямованості і темпів. Коефіцієнти рентабельності є основними показниками характеризують прибутковість підприємства ресторанного бізнесу і ефективність його діяльності. Показники рентабельності є відносними показниками, тобто представляють собою відношення статей доходу до видів діяльності, обсягу продажів, розміру [2, 3].

За допомогою аналізу фінансового стану підприємств ресторанного бізнесу можна отримати чітку картину подальших його перспектив і тенденцій розвитку. Менеджмент підприємства за результатами аналізу фінансового стану підприємства може прийняти рішення, спрямовані на поліпшення структури і величини активів і зобов'язань, а також, можливо, на зміни структури продажів або економії на певних витратах, що в підсумку поліпшить показники фінансового стану.

Список літератури

1. Нечаюк, Л.І. Готельно-ресторанний бізнес: менеджмент: навчальний посібник / Л.І. Нечаюк, Н.О. Нечаюк . – К.: ЦНЛ, 2006. –348 с.
2. Єршова Н.Ю. Удосконалення методичного підходу до аналізу оборотних коштів як фактору ефективності діяльності промислового підприємства. URL: <http://archive.kpi.kharkov.ua/files/29348/>.
3. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: Навч. посіб. Київ: Вища школа, 2003. 278 с.
4. Стоун Д. Бухгалтерский учет и финансовый анализ. Подготовительный курс [Текст] / Д. Стоун, К. Хитчинг. – 2014. – 304 с.